

in Przemyslom. Stary-Sambor, imenovan tudi Staro-Miasto, leži ob gornjem toku reke Dnjestr 45 km jugoizhodno od Przemysla. Reka Stryj izvira v Karpatih pri prelazu Uszok in teče po jugoizhodnem delu Galicije.

Poveljnik Przemysla priznava junaštvo Rusov.

Poveljnik trdnjave Przemysl, podmaršal Kusmanek, priznava pohvalno neustrašeno junaštvo ruskih čet, katere so oblegale Przemysl. Bajka o nejujunaštvu Rusov se mora enkrat za vselej pozabiti. Podmaršal je kazal neke škarje, s katerimi se morejo bodeče žice, ki branijo bližanje sovražnika do trdnjave,

ve, tako tiho prerezati, da posadka trdnjave tega ne sliši. Te škarje so nemškega izvora in jih je našla posadka po vsakem naskoku v velikem številu pri padlih ruskih vojaki. Podmaršal Kusmanek je pripomnil, da je sam prerezal brez najmanjšega napora s takimi škarjami 5 mm debelo bodečo žico. Tudi je pokazal zaplenjeno rusko puško-repetirko, ki je popolnoma novega izvora in ki ima namesto bajoneta škarje, s katerimi more strelec, zavarovan v strelskem jarku, prerezati pred seboj vse bodeče žice, ne da bi se pri tem izpostavil kakšni nevarnosti. Tudi ta iznajdba je bila v avstrijski armadi popolnoma nova.

Kaj pripovedujejo slovenski junaki.

Hrabri spodnještajerski fantje.

Stotnik celjskega 87. pešpolka Koczian je pisal mestnemu svetu v Celju iz južnega bojišča (kjer se, kakor znano, nahaja del 87. pešpolka in sicer bataljon, ki je bil detaširan v Skadru) pismo, v katerem pravi:

Veliki napori bojov proti Srbiji ne morejo zadržati uspehov našega orožja. Naš vrli celjski domolci polk si je pridobil v vseh dosedanjih bojih že slavno ime. Naš poveljnik major Pinter je obogatil dne 14. septembra zgodovino našega polka za prekrasen list slave. Tvorili smo rezervo. Popoldan zapazi major Peter, da utrjuje Srbi visok breg na desnem krilu. Poprosil je, da sme zavzeti to postojanko z naskokom. Ta prošnja ni bila uslišana. Pač pa sta dobila dva voja moje kompanije pozneje ukaz, da gresta poizvedovati. Zašla sta v strašen ogenj. Srbi so ju obstreljevali s pušk in mitraljez ter obmetavali z bombami. Nadporočnik Holub je bil ranjen. Dobil sem povelje, da pomagam svoji četi iz ognja. Toda fantje so prosili, da naj se jih pusti, ker so, in da naj se jim pošlje le ojačenje in pa municije. Major Peter se je naglo odločil. Zapovedal je, da pričnejo strojne, puške obsipavati 500 m dolge sovražne okope s kar najsilnejšim ognjem, nagovoril je 13. in 16. kompanijo z navduševalnimi besedami in že smo drli kakor vira in z urne besedami „ura“ klici proti sovražniku. Ujetniki so nam pozneje pripovedovali, da še niso videli s tako bravuro izvršenega naskoka. Odpor sovražnika je bil kmalu strl in Srbi so panično bežali. Čez 300 jih je ostalo mrtvih, mi smo uplenili dve strojni puški, mnogo municije, konje, puške. Srbske čete so šle tri bataljone. Naš uspeh bo tudi za nadaljne akcije odločilnega pomena. Marsikateri naših fantov je moral plačati ta uspeh s svojim življenjem, toda to je že tako. Drugi dan smo pokopali 31 naših, po vojni jim postavimo lep spomenik.

Svoje življenje je žrtvoval.

Naši slovenski vojaki vseh oddelkov kažejo izvanredno vstrajnost in junaštvo. Mi smo v „Slovenskem Gospodarju“ navedli že več činov, ki pričajo, da mi Slovenci res s celim srcem ljubimo svojo skupno domovino Avstrijo. Iz pisma nekega slovenskega topničarja posnamemo sledeče:

„Bilo je po bitki pri Grodeku. Umakniti smo se morali pred sovražno premočjo proti Przemyslu. Naš oddelek za strelivo (municijska kolona), je imel nesrečo, da je zavozil v močvirnato ozemlje in ni mogel uiti pred Rusi, ki so z veliko silo prodirali proti nam. Ni nam drugega preostajalo, kakor da smo izpregli konje in pustili dva velika vozova s strelivom v močvirju. Moj prijatelj Janez Brezina, doma nekje od Save, ki je bil topničar pri ... bateriji, je zaostal za nami. Ko smo prišli na bližnji hrib, je naš poveljnik z daljnogledom opazoval, kaka usoda bo zadela naše zaostalo strelivo. Kar naenkrat pravi stotnik: „Brezina pa leži kakor mrtev na prvem vozu streliva, a se giblje tako, kakor da bi se pripravljaj, da zažge strelivo.“

Z veliko napetostjo smo opazovali, kaj se bo zgodilo. Velik roj Rusov se je vedno bolj bližal mestu, kjer je bil naš tovariš s strelivom. Rusko krdečo — bilo je več sto mož — je od vseh strani obstopilo oba voza. In glej! V tem hipu svigne v zrak velik oblak dima in grozen pok je sledil temu. Visoko v zraku pa smo videli posamezne predmete, ki jih je z ljudmi vred odneslo kvišku. Naš poveljnik je razburljivo vzkliknil: „Bravo, vrli dečko!“ Vsi smo bili presenečeni od tega drznega čina.

Ko se je dim malo polegel, se je skozi daljnogled videl učinek junaškega dejanja našega topničarja. Na mestu, kjer sta stala oba voza, je ležalo vse polno raztrganih ruskih trupel. Sodili smo, da je izgubilo življenje pri tem gotovo več sto Rusov, kajti na široko okrog 100 metrov od onega torišča ni stal noben Rus več. Vse je ležalo mrtvo na tleh. Seveda je izgubil pri tem svoje življenje tudi naš prijatelj in tovariš Brezina ...

Slava slovenskemu junaku, ki je raje žrtvoval svoje življenje, nego, da bi bilo prišlo avstrijsko strelivo sovražniku v roke!

Zadnje pismo slovenskega junaka.

Naj priobčimo ginja pismo, ki je je pisal domov svoji družini Andrej Beričič, posestnik v Rake

ku na Notranjskem. Ta plemeniti krščanski mož, ki je bil član izvrševalnega odbora S. L. S., je odšel na bojišče in ondi padel. Malo pred smrtjo je pisal domov ženi naslednje pismo:

... Sedaj vidim, da sem zelo blizu skoraj nezogibni smrti. Krogle, šrapneli, ruski pešci in kozaki so blizu. Zato čutim potrebo, da se poslovim od vseh vas ... posebno od svojih otročičev in od Tebe, moj angel varuh, moja zvesta, ljubljena in neizkrajno spoštovana ženka, predobra, osrečujoča spremljevalka ... Kako rad bi se videl otročiče in jih blagoslovil, pa ker to ni mogoče, jih blagoslovim od tukaj z očetovskim blagoslovom, ki naj jih spremlja skozi življenje in pripelje do večne sreče! ... Odpusti mi vse moje pogrške in molite za me! Jaz bom pri Bogu prošil za vas, zlasti, da se vdaste v Njegovo sveto voljo. Ako je On tako dober, že ve, zakaj. Gotovo ne v kazen meni ali drugim, temveč iz ljubezni, ker mogoče bi ne bil nikdar tako pripravljen ... Zato se ne žalost preveč ... Tudi pogumna, moja ljuba, zvesta žena. Veš, saj jih bo mnogo, ne boš sama ... in to je vendar le čista smrt. Tudi meni se sicer krč sree, a vem, da brez božje volje tudi padel ne bom. Molil sem tako in Ga prošil, če je Njegova volja, da ostanem ... Pšem kar med maršem, zato je slaba pisa o, in ne vse en dan, zato je slaba zveza ... Skrbite, prijatelji in strankini pristaši, da Dom na Rakeku ne propade in da stranka ne zaostane! Pozdravljam vse s prošnjo na spomin v molitvi ... Na srečo svidenje pri Jezusu, vrlcu ljubezni, in pri Mariji!

Kmalu nato ga je zadela sovražna krogla.

Kako se bije Slovenec z Rusom.

Za med prvimi ranjenimi smo čitali ime Martina Režek, alpinist 27. bramborskega ali planinskega polka iz Ljubljane. Ti planinci so se dne 15. avgusta iz Goriškega odpeljali skozi Ljubljano in Ogrsko v izhodno Galicijo blizu do Tarnopola. A pri svojem dohodu so po napornem maršu že zadeli na sovražnika. Dne 24. avgusta so se že začeli manjši boji, v katerih je bilo mnogo naših ranjenih. A dne 27. avgusta je bila huda bitka pri Premislany-ju. Oddelek, v katerem je bil Režek, je dobil povelje, da zavzame sovražnikovo baterijo. Planinci so se vrgli na njo kakor levi. Vnelo se je mesarsko klanje s puškami, meči in puškinimi kopiti. Padali so na obeh straneh. Kogar ni podrla krogla, prebodel ga je meč. V tem meču je Režek dvema Rusoma s kroglo pomagal na oni svet, enega pa je z mečem zabodel, da se je kar sesedel. Med tem pa se proti Režeku zakadi močan Rus, pravi Harambaša, ter ga začne, zgrabivši ga za vrat, kar daviti. A naš alpinist ne izgubi samozavesti, mahoma odrine Rusa ter ga istotako zgrabi za vrat, z drugo roko še puško držeč, in tako se rova na življenje in smrt. Režeku se posreči, da podere Rusa na tla. Hitro zgrabi za puško in s kopitom premaga srečno sovražnika, ki se več ne gane. A med tem metežem je eden izmed ruskih ranjencev ustrelil proti njemu. Zato Režek skoči tudi na tisto stran ter mu vrne to prijaznost s kopitom, da ruski vojak ni nikomur več škodoval.

Režekov tovariš pripoveduje dalje: Pa pozabil sem povedati tudi, da mi je prej ena izmed hrabrojših krogel ena lik ob senu odstrelila peresni šopek na čepci, in kmalu nato je priletel šrapnel, ki mi je telečnjak na hrbtu odrezal s takim pritiskom, da mi je bruhnila kri iz nosa in skozi usta. Ne vem, ali isti ali drugi šrapnel, je tovariša raztrgal na kosce, ki so se vsuli na nas. — A vse to me je zadržalo, sam ne vem, kako, da sem se pri zgoraj opisanem naskoku obranil sovražnika. — A kaj je to? Zemlja okrog mene je suha — in vendar čutim v čevlju mokroto; na kar me tovariš opozori, da sem ranjen na levi nogi, rekoč: ali ne vidiš, da je vsa hlačnica krvava? Zda se-le se zavem, kaj se je tudi z menoj zgodilo. Čutim se trudnega in si za silo obežem prestreljeni kraj s pripravo, ki jo dobi vsak vojak za največjo potrebo. Potem pa sem se onesvestil in ne vem, kaj se je z menoj godilo. Pozneje sem izvedel, da je prišel naš zdravstveni oddelek, ki nas je pobral in nas odpravil v mesto Stryj v bolnico. A tudi tu nam ni bilo obzanka, kajti glasilo se je povelje: težko ranjeni zvečer na kolodvor, lahko ranjeni jutri zjutraj. Ali še ne preteče ura, ko se nam zapove: vsi na kolodvor (kajti sovražnik se je približal mestu). Na postaji je bil tak metež prinesenih in samodošlih ranjen-

cev ter nebrojnih beguncev, da je bil srečen, kdor je dobil kak prostorček. Vlak odhaja za vlakom. Slednjič tudi jaz dobim prostor in vlak nas odpelje na Ogrsko v mesto Ungvar, kjer se me loti povrh še griža. Ker ni bila hrana za moj želodec, prošil sem, da bi smel iti zdraviti se domov, kar so mi uslišali ter me čez Dunaj poslali na Kranjsko.

Čast temu vojaku, ki je doma v Bojanji vasi, občina Radovica pri Metliki. Za spomin je pustil doma naramno sponko ruskega vojaka, ki jo je odtrgal mrtvecu. Seboj pa je z bojišča vzel puško ter jo oddal se-le v Ljubljani. Kje je telečnjak, meč, pelerina, Bog ve.

Dne 9. oktobra se je dokaj ozdravljen vrnil v Ljubljano.

Pismo slovenskega vojaka iz Przemysla.

Pismo vojaka, ki je od začetka vojske v Przemyslu, piše svojim z dne 11. oktobra: Naznanim, da smo tri tedne bojevali hude boje po noči in po dnevi, nazadnje smo bili 72 ur neprenehoma v hudih bojih. Sedaj smo sovražnika pregnali od naše trdnjave z našimi majhnimi žrjavami, druge naše čete ga pa že ženo v Rusijo. Pot mu svetijo naši topovi. Naša baterija je bila močno pohvaljena od trdnjavskega poveljnika, ker smo dobro streljali; imeli smo v like topovehavčice. Popreje smo dobro in pridno delali, zdat pa imamo bolj počitek; kar dolčas je, ker več ne slišimo gromenja topov. Nasprotnike smo, kar jih nismo pobili, pognali v njihovo domovino nazaj.

Vrl odgovor Srbom.

Iz pisma, ki je došlo z južnega bojišča, posnamemo: Dež je prenehal padati in semtertja je že posvetilo solnce izza oblakov. Mi smo mirni v naših okopih, še-le zvečer se prične „paljba“ kakor pravijo Srbi. Kakih 100 korakov smo oddaljeni drug od drugega ter si skupno dopisujemo. V megli se priplazimo do drevja, pa pribijemo pismo na hrast. Zjutraj je že odgovor. To je sicer nevarno, ali naši ne bi zamudili niti minute, da ne bo dali Srbom primeren odgovor. Neki dan so nam Srbi pisali:

„Hrabri cesarski 78. pešpolk! Pridi k nam in odloži orožje. Imamo vsega: novokuhanega žganja, ovnovine, sladkega, kakorkoli vam srce poželi. Živela koalicija!“

Mi smo jim odgovorili:

„Hrabri 20. polk! Zastonj se boriš! Položi orožje in prid k nam! Mi imamo fino pečenega kruha, sol, imamo telečje meso in biftek (tega bodo dobili vaši častniki), imamo liker, vino, šampanjec in izvrstne piške. Ovna vam darujemo. Naš cesar in kralj Frano Jožef bo vaš vladar, ako Bog da in sreča junaška. Živela Hrvatska!“

In zares, hrane imamo dovolj. Pri Srbih je slabo, kakor pripovedujejo uskok in ujetniki. Nimajo ničesar, da bi oblekli, a zima je pred vratmi. — Ostani zdrav in ne boj se za-me. Učeti hočemo sovražnika, čeprav bi pri tem vsi padli.

Tako pišejo naši vojaki. Vsak dan dobimo pisma z bojišča in iz vseh veje hrabrost in odločnost.

Vera omehča v vojski tudi najbolj trdo srce.

Goriški Slovenec Leop. Živec, ki je bil dne 1. oktobra odlikovan, piše dne 30. septembra z bojišča:

Nam gre še precej dobro, samo slabo in nirlo vreme imamo. V zadnjem najhujšem boju dne 8. t. m., ki je trajal 4 dni neprestano noč in dan, nam je šlo dobro. Vkljub 3krat večji sili nam je bilo mogoče, sovražnika nekaj kilometrov potisniti nazaj.

Prvi dan tega boja, dne 8. t. m., sem bil lahko ranjen v levo nogo. Ostal sem nekoliko zadaj, si rano opral in obeval. Potem pa sem šel zopet k svojem oddelku. Na poti slučajno naletim na naš sanitetni oddelek, ki je nesel ranjenega Rusa. Vprašali so ga, če dohajajo nove čete iz Sibirije. Odgovoril je: Jaz ne znam. Ze 3 dni sem tam ležal ranjen. Naši so me pustili in bežali. — Pokazal nam je tudi, kaj ima jesti. V majhni vrečici je imel še za eno žlico kruha, vili in sladkorjevih drobtin. Pripovedoval je, kako strašno mesari o naše granate in šrapneli med Rusi. Izjavljal je tudi, da se mu zdi med nami veliko boljše ko v lastni armadi.

V takih slučajih, kakor je krvavi boj, spozna človek še-le vero, ki omehča tudi najbolj trdo srce.

Škof streže ranjencem.

Neki tirolski cesarski strelec piše listu „Trentino“ iz Linea, kjer leži ranjen v bolnišnici usmiljenih bratov, pismo, katero se glasi:

„Ranjen sem tako močno, da le s težavo pišem. Čeravno sem se s trudom spravil k p'savi, vendar se čutim dolžnega, da javnosti naznanim, kakih dobrot in ljubezni smo dolžni ubogi ranjenci dan za dnem v teh samostanskih prostorih. Škof tukajšnjega mesta, imenuje se Hittmayer, je pravi angel v izvrševanju ljubezni do ranjencev. Ze prve dni, ko je izbruhnila vojska, dal se je škof vpisati v vrste vojakov Rudečega križa. Odkar pa so naše bolnišnice napolnjene z ranjenci, pa je skoro vedno v naši sredi. Ljubeznjivi škof prebije večji del dneva med nami in po očetovski skrbi za nas, uboge ranjence. Ko je treba ranjence spraviti iz postelj v sobo, kjer se vrše operacije, je škof takoj pripravljen, da popelje ranjenca v operacijsko sobo. Škof tudi navadno prisostvuje operacijam in tolaži uboge vojake. Pozneje pomaga zopet zanesti ranjenca nazaj v postelj in mu še poprej prav skrbno izravna ležišče. Jaz sem bil

ranjen v stran (bok). Rana je bila globoka 12 cm. Ko je prišla vrsta na me, da bi me spravili v sobo, kjer se rana fotografira, da se zamore dognati, kje teci krogla, me je prijel škof okrog pasu ter mi zapovedal, naj z rokami objamem njegov vrat. Tako me je nesel ljubeznjivi škof do nosilnice, kamor me je položil z veliko skrbjo. Nato me je spremljal tje, kjer so mi fotografirali rano in je sam opazoval vse delo. Ko so zdravniki povedali, da je kost tako ranjena, da bo z lahkoto zacelila, bil je škof prvi, ka eri mi je čestital in videl sem, kako se je dobri mož čutil srečnega. Ko je škof izvedel, da sem doma iz Južnih Tirol, mi je drugi dan poslal steklenico izbornega vina. Rekel je: Tiroleci imate doma dobro vino in gotovo vam bo tudi sedaj dišalo. — Škof, katerega sedaj vsi ljubimo kot svojega pravega očeta, nam pošilja vsak dan čokolade in raznih drugih slaštic. Škof občuje z nami kot z brati. Želim, da se to pismo objavi, da se tudi izven naše samostanske bolnišnice izve, kako velika je ljubezen in usmiljenost, ki nam jo izkazujejo katoliški duhovniki. Kar sem zapisal, je vse res. Jaz sem se udeležil znamenite bitke pri Rava-Ruski dne 8. septembra, to je na praznik Marijin, h kateri vedno z veseljem v molitvi povzdam svoje roke.

Junaški Hanak.

Tudi moravski Hanaki se odlikujejo na bojišču vsled svoje izredne hrabrosti. Iz pisma, ki jih piše, o ti junaki z bojišču svojim sorodnikom in prijateljem, se pač najbolj zrcali njihovo globoko versko mišljenje. Polkovni poveljniki tistih polkov, v katerih služijo moravski Hanaki, pa ne morejo zadosti prehovati junaštvo in vrline slovanskih moravskih Hanakov. Tu priobčimo pismo, katero je pisal neki junaški Hanak z bojišča svoji nevesti: „Živimo v resnih časih. Gremo v boj in moramo biti na vse pripravljeni. A jaz sem vojak in moram naprej. Če je božja volja, da padem, naj se zgodi po njegovi volji. Ne joči se in ne bodi žalostna, moja predraga, če prejmeš vest, da sem padel, marveč bodi vesela. Ljubemu Bogu sem vselej prepustil, kako in kdaj naj umrjem. Trdno sem prepričan, da me nikoli ne boš pozabila in da boš molila za me. Tisočkrat se ti zahvaljujem za tvojo ljubezen in skrb. Kako lepo in srečno bi bilo najino svidenje po vojski — toda še lepše bo ono svidenje nad zvezdami. Tamkaj naju ne bo mogel nihče ločiti. Ostani zdrava, predraga Terezija. Solze mi silijo v oči, toda moja duša je pripravljena, da izpolni dolžnost.“

Pismu je priložil ta junaški Hanak tudi podobico (Kristus na Oljski gori), na katero je zapisal te-le besede: „To-le podobico, katero mi je podarila tvoja roka, ti pošljam za spomin. Vidi, da sem se podvrgel volji Najvišjega in varstvu prebelažene device Marije. Ne bodi žalostna. Mirno in z veselim srcem grem v boj! Ostani zdrava! — 26. avgusta 1914.“

Pesniki bi si kaj tako lepega niti izmisliti ne mogli, kakor se je to sedaj v resnici zgodilo.

Prestolonaslednik pri cesarju.

Nadvojvoda Karl Franc Jožef je prispel dne 19. oktobra na Dunaj. Na kolodvoru ga je pričakovala soproga nadvojvodinja Cita. Drugi dan ga je cesar ob 8. uri zjutraj sprejel v dolgi avdijenci. Prestolonaslednik je poročal cesarju o razmerah na bojišču. Po avdijenci se je peljal k svoji materi v Augarten-sko palačo.

Poročila, došla v sredo 21. okt. Avstrijsko-rusko bojišče. Zopet zmagujemo.

Dunaj, dn 20. oktobra.

Generalni štab uradno razglasa: Boj v srednji Galiciji (med Przemyslom in Lvovom) ob reki Strvici se je poostiril. Naš napad se vedno bolj razširja in napreduje proti vzhodu. Za nekatere posebno važne višine se je borilo na obeh straneh z veliko srditostjo.

Vsi poizkusi sovražnika, da bi nam zopet odvzeli višino Magiera (pri mestu Medyka), so se izjalovili. Pač pa se je našim četam po hudem boju posrečilo zavzeti višino Drevo, ki leži severoizhodno od Tyszkowice (severno od Sambora). Na južni strani Magiere smo vrgli sovražnika iz raznih njegovih postojank. V teh bojih so naša ujeti mnogo Rusov, med njimi tudi enega generala. Zaplenili smo med drugim tudi več strojnih pušk.

Ujetniki poročajo o groznem učinkovanju ognja iz naših topov. Južno od reke Strvici, kjer teče naša bojna črta preko mesta Stryj-Sambor, se je boj nekoliko ustavil. Mesta Stryj, Körösmész in Sereth so že naši iztrgali iz rok sovražnikov, ki so morali bežati.

Avstrijski cesar Przemysla.

Na čestitko poveljnika trdnjave Przemysl, Kusmaneka, ob priliki cesarjevega godu, je došla v Przemysl potom brezličnega brzojava sledeča brzojavka: Njegovo Veličanstvo zaupa, da je trdnjava nepremag-

ljiva in da ostane v gotovi posesti čet, ki jo branijo. — Zaupanje presvitlega cesarja se je, nvala Bogu, v sijajni meri izpolnilo.

Petrolejski vreli zopet v naših rokah.

Lipsko, dne 19. 19. oktobra.

List „Leipziger Neueste Nachrichten“ poročajo z Dunaja: Avstrijske čete so sedaj zasedle tudi Boryslav in Drohobycz, kjer se nahajajo znani petrolejski vreli. (Drohobycz leži v sredini črte Sambor-Stryj, Boryslav pa jugozahodno od Drohobyca.)

Bukovina zopet naša?

Krakov, dne 20. oktobra.

Iz B'strice na Sedmograškem se poroča, da je deželni predsednik bukovinski, Grof Meran, potoval tam mimo v Černovice, da zopet prevzame svoje uradne posle.

(Ta vest se mora sprejeti z veliko previdnostjo, ker še dosedaj namreč manjka uradnih poročil, ki bi naznanila, da so se Rusi že umaknili iz Bukovine.)

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 20. oktobra.

S srbskega bojišča ni posebnih novic. Uradna poročila o bojih med Avstriji ter Srbi in Črnogorci molčijo. Kje stoji sedaj naša armada v Srbiji, tudi danes ne moremo poročati. Izvemo pa, da vladajo v srbski armadi res čudne razmere. Prišlo je celo med srbskimi in ruskimi častniki do spora, katere je poslal ruski car Srbom na pomoč zoper Avstrijo. Zadnji čas krožijo tudi novice, da se namerava dovec kralj Peter ženiti. Vzel bo baje vdovo rajnega ruskega poslanika Hartwiga.

Kako Srbi goljufajo svoje vojake.

Že večkrat smo poročali po tujih časopisih in brzojavnih dopisnih uradih, kako Srbi goljufajo ljudstvo, posebno vojake. Srbsko vojno ministristvo tekmuje z vlado v laži in goljufiji. Vojska je celo izdajala poseben časopis „Ratni Vesnik“ — vojni vestnik, v katerem je fabricirala brzojave in lagala o zmagah srbske vojske. Po srbskih vestih bi izgledalo, kakor da sta Avstrija in Nemčija izginili iz tega sveta. Par primerov. Naši so ujeli nekje pri Han-Pijeska 4 Srbe-vojake, in — ker je njihovo pripovedovanje mnogo veljalo in izdajalo podatke o položaju, gibanju in številu srbske vojske — so jih odpeljali v Sarajevo. Ko je pršel vlak do Zenice, vpraša eden ujetnikov: Ali gremo v Zagreb?

Kakšen Zagreb? Ali ne vidiš, da smo v Zenici? — je bil odgovor enega spremljevalca; mi gremo v Sarajevo.

Ali riso naši v Sarajevo? — vpraša zvedavi ujetnik. Srb se nato malo zamisli, nato pa odgovori ves jezen: E, to so nas goljufali! Nam so pravili, da je Paš č že 1 mesec in pol v Sarajevo! — Ali je kraljevič Aleksander v Budimpešti?

Tudi na to vprašanje so mu spremljevalci odgovorili z: ne! Vojake so doma sleparili, da se prestolonaslednik Aleksander že mesec dni nahaja v Budimpešti.

Nemško-rusko bojišče.

Maribor, dne 20. oktobra.

Prodiranje Rusov v izhodno Prusijo je popolnoma ustavljeno. Mesti Lyck in Biala, kateri so Rusi zasedli, sta zopet v oblasti Nemcev. V izhodni Prusiji ni sedaj nobenega oboroženega ruskega vojaka več. Nemške čete so nato zasedle rusko pokrajino Suwalki, a jo zopet zapustile, ker ni bil njihov namen, to ozemlje stalno zasedati, pač pa so zasedle vso Rusko-Poljsko zahodno od reke Visle. Le Varšava se še nahaja v oblasti Rusov. Južno in zahodno od Varšave se pa bijejo sedaj ljuti boji med nemškimi in ruskimi četami. Nemške čete bodo, ako jim bo vojna sreča mila kot dosedaj, v najkrajšem času začele obstrelejevati mesto Varšavo.

Kako sodi nemški general Welk o Hindenburgu.

Nemški general Welk se je izrazil napram nekemu časnikarju o generalu Hindenburgu sledeče:

„General Hindenburg je eden naših najbolj priljubljenih vojskovodij. Pred njegovimi čudovitimi vojnimi čini je zatrepetala vsa armada belega carja v Mazurijskih jezerih je potopil nad 150.000 Rusov. Obupni klici in grozno tulenje potapljalajočih se ruskih vojakov se je slišalo 2 uri daleč. — Hindenburg je bil že delj časa upokojen. Bil je svoj čas poveljnik 6. armadnega zbora v Magdeburgu. Ko je pa izbruhnila vojska, se je nemški cesar takoj spomnil izvrstnega vojskovodje ter ga vprašal, če prevzame poveljstvo vojne proti Rusiji, Hindenburg se je izjavil, da prevzame poveljstvo, toda le tedaj, če dobi presto roko. Za načelnika svojega generalnega štaba si je pa izbral generala Emmicha, načelnika generalnega štaba trdnjave Lüttich oblegajoče nemške armade. Hindenburg je poslal v Lüttich po generala Emmicha poseben vlak. Skupaj sta se nato odpeljala s posebnim vlakom v izhodno Prusijo. Med vožnjo sta pa preštudirala zemljevid ter napravila ves vojni načrt proti

Rusiji. Pred Kraljevcem (Königsberg) je pa pozval k sebi še druge častnike generalnega štaba in jim predložil izgotovljeni vojni načrt. Ko je v Kraljevcu izstopil iz železniškega voza, je rekel: „Mi tedaj lahko začnemo!“ — Ime Hindenburg navdaja Ruse s strahom in trepetom.“

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 20. oktobra.

Padec Antwerpna je popolnoma spremenil položaj na zahodnem bojišču. Vsa Belgija se sedaj že nahaja v oblasti Nemcev. Iz Belgije pa prodirajo nemške čete v Severno Francijo deloma ob morskem obrežju, kjer se že vrše boji pred Dünkirchuom, deloma pa čez belgijsko-francosko mejo v smeri proti mestu Lille. Tudi Lille se že nahaja v nemških rokah. V okolici mesta se pa bijejo hudi boji. Med nemškim desnim krilom, ojačenim po nemških četah iz Belgije, in med francoskim levim krilom utegne priti v najkrajšem času v okolici mesta Albert ob desnem bregu reke Somme izhodno od mesta Amiens do velike in odločilne bitke.

V sredšču bojne črte ni nobenih sprememb. Ob skrajnem levem krilu pa Nemci uspešno obkoljujejo močno francosko trdnjavo Belfort.

Nezgoda avstrijskih motor-nih baterij v Belgiji.

Stotnik Aman mrtev.

Dunaj, 19. oktobra.

Iz nemškega glavnega vojnega stana se poroča: Pri prevažanju avstrijskih motornih baterij, katere so se nahajale pred Antwerpnom, po železnici proti izhodu, se je pripetila pri Lüttichu velika nesreča. Nekaj železniških vozov, na katere je bila naložena ena baterija, je skočila iz železniškega tira. Pri tem je ubilo poveljnika divizije, stotnika Ferdinanda Amanaj našega rojaka, doma iz Ajdovščine na Goriškem. Praporščaku Wollnerju je pa zlomilo nogo. Poškodovanih je še bilo več drugih častnikov in vojakov. Baterija je pa ostala nepoškodovana. — Stotnika Amana so prepeljali v Köln, da ga tamkaj slovesno pokopljejo. Ponesrečeni stotnik Aman je bil eden najbolj nadarjenih častnikov avstrijske trdnjavske artilerije. On, kakor tudi praporščak Wollner sta bila vsled svojih junaških činov pred Antwerpnom odlikovana z železnim križcem. Slovenskemu junaku bodi zemljica lahka!

Razne novice.

Slovesnost preoblečenja pri č. šolskih sestrah v Mariboru se je vršila dne 15. oktobra na praznik sv. Terezije. Preoblečene so bile sledeče gospodične učiteljice: Egger Luise z imenom S. Raphaela; Grafenauer Jerica, hči državnega in deželnega poslanca na Koroškem, z imenom S. Bogomira; Zorko Marija z imenom S. Sibila, in gospodične: Moskon Emilie z imenom S. Adele, Cvetko Terezija z imenom S. Irma, Keršman Jerica z imenom S. Kalista, Puric Alojzija z imenom S. Benigna, Petrovič Marija z imenom S. Tadeja, Pečovnik Helena z imenom S. Elizabeta, Čurin Ana z imenom S. Evstahija, Kralj Ana z imenom S. Hortulana, Grošelj Franciška z imenom S. Kupertina, Žepič Ivanka z imenom S. Ligvorija in Silija Elizabeta z imenom S. Izidora.

Duhovniška vest. Vlož. g. Franc Lukman, dozdaj kaplan v Trbovljah, je z dne 1. nov. t. l. imenovan za pridigarja nemške cerkve v Celju. Vojni kurat dr. Anton Jehart je odšel na južno bojišče. — Vlož. g. Josip Pinter, mestni kaplan v Celju, je še samo imenovan, ne vpoklican za vojnega kurata.

Izpred deželnoobrambovskega sodišča. Iz Gradca se poroča: Nadalje so še izpuščeni: Vinko Lorenčič, župnik v St. Ožbaltu v Dravski dolini; Joško Ile, jurist in član „Zarje“ v Gradeu; J. Kranjc, cerkvenik in organist v Lembahu pri Mariboru; Vinko Vinčič, posestnikov sin v Orehovi vasi pri Mariboru; trgovec Prica in Kramer iz Celja, bratje Mahne iz Trnovelj; F. Mahorič, gost in v Ptuj in A. Grahar, župan na Hajdinu. — Vsi lavantinski duhovniki so potemtakem sedaj izpuščeni, ne da bi jih bilo deželnoobrambno sodišče stavilo pod obtožbo. Le g. župnik Franc Muršič je obtožen po paragrafi 63 in 65 kazenskega zakona in se vrši obravnava proti njem dne 30. oktobra.

Proti obrekovalcem. V tork, dne 20. oktobra, se je pred mariborsko okrožno sodnijo vršila obravnava zoper Franca Reiningerja, sina bivšega župana v Polički vasi pri Jarenini, ker je dne 30. avgusta t. l. obrekoval g. Janeza Wengera, posestnika in vrlega našega pristaša v Vajnu. Reininger je bil obsojen na 8 dni zapore in plačilo vseh pravnih stroškov. — Občinski predstojnik v Lembahu, g. Julij Robič, je obtožil kočijaža Novakovsky radi besed: „Die andern sind schon alle drin. Dieser senwarze Hund, der Gemeindevorsteher, soll längst aufgehängt werden.“ Dne 20. oktobra je bil Novakovsky obsojen na 40 K globe ali 4 dni zapore. — Železniški uradnik g. Nikolič je tožil mariborskega železniškega uradnika Wagnerja (rojen v Straßu), ker mu je predbacil val panslavizem. Wagner je bil obsojen na 50 K globe.

Promoviral je dne 17. t. m. Emil Schlander v Gradeu za doktorja vsega zdravilstva.